

“... ”

Anayasa'nın 38. maddesinin ilk fıkrasında, “Kimse, kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz”; üçüncü fıkrasında da “Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur.” denilerek “suç ve cezanın kanuniliği” ilkesi getirilmiştir. Kişilerin yasak eylemleri önceden bilmeleri düşüncesine dayanan bu ilkeyle temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması amaçlanmaktadır.

Ceza yaptırımına bağlanan fiilin kanunun “açıkça” suç sayması şartına bağlanmış olmasıyla, suç ve cezalara ilişkin düzenlemelerin şekli bakımından kanun biçiminde çıkarılması yeterli olmayıp bunların içerik bakımından da belirli amacı gerçekleştirmeye elverişli olmaları gerekir. Bu açıdan kanunun metni, bireylerin hangi somut fiil ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını belirli bir açıklık ve kesinlikte öngörebilmelerine imkân verecek düzeyde kaleme alınmış olmalıdır. Bu nedenle, belirli bir kesinlik içinde kanunda hangi fiile hangi hukuksal yaptırımın bağlandığının bireyler tarafından bilinmesi ve eylemlerin sonuçlarının öngörülebilmesi gerekir.

Suç ve cezada kanunilik ilkesinin tabi bir sonucu da ceza içeren kanunların uygulanmasında kıyasa başvurulamayacağıdır. Nitekim bu kural ayrıca 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 2/3. maddesinde de ‘Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.’ şeklinde ifade edilmiştir. Kıyas yasağına kuralına göre suç oluşturan fiillerin kanunda açıkça tanımlanması gerekmekte olup mevcut kanunların failin aleyhine olarak genişletici bir şekilde yorumlanması veya benzetme yapılması da mümkün değildir. Suç oluşturan fiillerin kanunda açık ve belirgin bir şekilde tanımlanması gerekliliği bireyin, söz konusu düzenlemenin lafzından hangi davranış veya ihmallerinin cezai sorumluluğuna yol açacağını teşhis edebilmesi veya öngörebilmesi ile sağlanmış olur.

Somut olayda uygulanması gereken 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 55/c maddesinde ise ‘c) Başkalarının iş ürünlerinden yetkisiz yararlanma; özellikle ve 55/c-1. maddesinde ise ‘Kendisine emanet edilmiş teklif, hesap veya plan gibi bir iş ürününden yetkisiz yararlanmak’ düzenlemesi yer almaktadır.

Görüldüğü üzere maddenin (c) fıkrasında yer alan ‘özellikle’ ifadesi ile c-1 maddesinde yer alan ‘gibi iş ürünleri’ ifadeleri bir eylemin kanunda tanımlanması dahi kanunda tanımlanmayan eylemlere benzemesi halinde de yani kıyas yoluyla ceza verilebileceğini belirtmektedir.

Yargısal yorum yoluyla bir kanun maddesi anlaşılabilir ise burada belirlilik ilkesi veya kıyas yasağına aykırılık olmayacağını Anayasa Mahkemesi'nin çeşitli kararlarında kabul ettiği göz önüne alınsa da yargılamaya konu somut olay bakımından geniş kapsamlı fiil, davranış veya durumların “özellikle” ve “gibi” kelimeleri nedeniyle yasanın kapsamına girebileceği ve geniş anlamda birçok fiil ve durumu da normun suç kapsamına aldığı, artık bu durumun yargısal yorum faaliyeti olarak kabul edilemeyeceği kıyasa ya da kıyasa yol açacak şekilde genişletici yoruma uzandığı düşünüldüğünden belirtilen ifadeler Anayasa'nın 38/3. maddesi göz önüne alındığında açıkça Anayasaya aykırıdır.

Bu bağlamda Türkiye'nin de tarafı olduğu İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin 7/1. maddesinde ‘cezaların yasallığı’ başlığı altında yer alan ‘Hiç kimse işlendiği zaman ulusal ve uluslararası hukuka göre bir suç sayılmayan bir fiil veya ihmalden dolayı mahkum edilemez.’

şeklindeki kuralın da göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bu kuraldan ortaya çıkan sonuç fiilin işlenmesinden sonra yürürlüğü giren kanunların failin aleyhine olarak uygulanamayacağı, kanunların failin aleyhine olarak genişletici bir şekilde yorumlanamayacağı ve kıyas yapılamayacağıdır.

Bundan başka suçların kanunda açık ve belirgin bir şekilde tanımlarının olması gereklidir. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 08.07.1999 tarihli ve 23536/94 sayılı .../... kararında da kanunilik ilkesinin bir sonucu olarak sanık aleyhine genişletici yorum yapılamayacağını belirtmiş, kanunun yaptırımı bağladığı suçun ve bu suç karşılığında öngörülen cezanın açık bir biçimde tanımlanması ve bir kimsenin hareketinin ceza sorumluluğu gerektireceğini -mahkeme kararlarıyla yorum yoluyla da olsa- önceden kestirebilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Gerekçeleri yukarıda açıklandığı üzere yargılamaya konu olayda uygulanması gereken TTK 62/1-a maddesinin TTK 55/c ve c-1 maddesi yönünden Anayasa'nın 38/3 maddesi ile İHAS 7/1. maddesine açıkça aykırı olması nedeniyle maddenin iptaline karar verilmesini teminen Anayasa Mahkemesi'ne başvuru yapılmasına ve başvuru hakkında bir karar verilinceye kadar davanın geri bırakılmasına karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ;

1-Anayasanın 38/3. maddesi ile 90/son maddesi delaletiyle İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin 7/1. maddesi gözetildiğinde davada uygulanacak kural olan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 62/1-a maddesinin aynı kanunun 55. maddesinin (c ve c-1) maddesi yönünden açıkça Anayasa'nın 38/3. maddesine aykırı olması sebebiyle Anayasa Mahkemesine BAŞVURULMASINA,

2- Anayasa'nın 152/1. maddesi gereğince Anayasa Mahkemesine başvuru hakkında karar verilinceye kadar davanın GERİ BIRAKILMASINA,

3- İş bu dosya hakkında geçici dosya oluşturulmasına,

4- Anayasa'nın 152/3 maddesi gereğince Anayasa Mahkemesi'nce başvuru hakkında beş ay içinde bir karar verilmemesi halinde davanın yürürlükte olan kanun hükümlerine göre sonuçlandırılmasına,

5- Kararın bir örneğinin sanığa ve sanık müdafine ve katılan vekiline tebliğine karar verildi.”